

Verslag bijeenkomst 'Emancipatie in Kameroen'
woensdag 10 November 2010

door Henrieke Schimmel

Sprekers: Veronica Kini, Ntankah Village
Jean Patrice Koe, ambassade Kameroen
Discussieleider: Frans Bauke van der Meer
Aanwezigen: +/- 40

Om de inwoners van Dordrecht kennis te laten maken met Veronica is er in de week dat zij op bezoek is in Nederland een discussieavond georganiseerd. Deze avond vindt plaats in Weizigt NMC en heeft als thema 'Emancipatie'. Veronica zal haar perspectief op dit begrip geven tijdens een presentatie over haar werk als voorzitter van de vrouwengroep Ntankah Village. De andere gast die was uitgenodigd om deze avond te spreken, was Odette Melono, ambassadrice van Kameroen in Den Haag. Helaas was zij verhinderd, maar de tweede Secretaris van de ambassade Jean Patrice Koe is in haar plaats aanwezig.

Bij binnenkomst in de behaaglijk warme zaal worden de bezoekers verwelkomd met Kameroense muziek. Truus staat achter een tafel waar spulletjes te koop worden aangeboden en waar informatie te vinden is over Mbingo. Veronica en haar man John vallen op in de zaal door hun mooie Bamendeze gewaden en worden aangesproken door de bezoekers.

Frans Bauke van der Meer vraagt als het half 8 is geweest alle bezoekers te komen zitten in de kring die is opgesteld. Hij geeft het woord aan Gerda die als voorzitter van de stichting iedereen welkom mag heten. Met nadruk worden de gasten van de avond verwelkomd. Gerda vertelt dat ze Veronica eerder heeft mogen ontmoeten toen zij 'International Women's Day' heeft mogen mee vieren met de vrouwengroep in Bamenda in 2009. Hierna vraagt Frans Veronica naar voren te komen om haar presentatie te geven.

Veronica begint haar presentatie door ons de groet te leren die gewoon is onder de vrouwen uit haar vrouwengroep. Ze zegt 'Woman' waarop de vrouwen antwoorden 'Eeeej', ze zegt daarna 'Men' waarop de mannen antwoorden 'Mmmmm'. Daarna vertelt ze iets over haar persoonlijke achtergrond. Ze heeft 3 dochters en 2 zonen. Haar moeder was lerares en haar vader verpleger. Ze woonde bij een neef. Ze werd uitgehuwelijkt, maar op een gegeven moment verliet haar man haar. Op dat moment besloot ze dat ze aan het werk moest om de kost te kunnen verdienen en dat het beter was hiervoor samenwerking met andere vrouwen te zoeken. Zo begon ze met het verbouwen van land en gezamenlijk met de vrouwen te oogsten en verkopen van wat er van het land kwam. De opbrengsten zijn voor een deel voor de vrouwen zelf, om van te leven, maar ook wordt een deel van de opbrengsten gebruikt om wezen te ondersteunen en een deel wordt weer als investering gebruikt voor de zaken die de vrouwen ondernemen.

Op het moment is Veronica niet alleen voorzitter van de groep Ntankah Village, maar ook is zij werkzaam voor het CAGWEESA Network. In dit netwerk zijn vrouwengroepen uit 6 regio's uit Kameroen verenigd. In haar presentatie laat Veronica zien wat de vrouwengroep zoal bereikt heeft. In 2008 was Ntankah Village in Bamenda 'the NGO of the year'. In hetzelfde jaar ontvingen ze in Mexico City een 'Red Ribbon Award' van de organisatie UNAIDS voor de manier waarop ze aandacht hebben voor vrouwen en hun ontwikkeling en opkomen voor vrouwen met HIV in de rurale samenleving.

In haar presentatie vertelt Veronica ons wat in Kameroen de gewoonten zijn rondom het huwelijk. Ze schetst ons de manier waarop het contact tussen een jongen en meisje verloopt voor het zover is dat zij gaan trouwen. Meestal is het via contacten tussen vrienden, burens of familie dat ze met elkaar in aanraking komen. Op het moment dat een jongen geïnteresseerd is in een meisje, kan hij samen met een familielid aankloppen bij de familie van het meisje om het huwelijksvoorstel te doen. Er volgt overleg over een bruidsprijs en daarna kan het huwelijk plaats vinden.

Ze gaat in op het begrip polygamie. Mannen en vrouwen hebben hier een andere kijk op. Er zijn positieve en negatieve kanten, waarvan de verspreiding van infectieziekten een belangrijk negatieve kant is. Polygamie kan zowel voor problemen als voor oplossingen van problemen in een huwelijk zorgen. Als er geen kinderen worden geboren binnen een huwelijk, kan een man er voor

kiezen nog een vrouw te nemen om als nog kinderen te kunnen krijgen. Maar als er in een polygaam huwelijk te veel kinderen zijn, kan dit ook voor problemen zorgen, vooral wanneer een echtpaar arm

is. Veronica noemt een voorbeeld van een vrouw uit haar groep die alleen dochters kreeg; haar man koos toen er voor nog een vrouw bij te nemen.

De echte problemen die zich voor doen (zeker ook) in (polygame) huwelijken zijn geweld tegen vrouwen, onwetendheid onder de vrouwen met betrekking tot hun rechten, scheidingen, taboes en kwesties betreffende landeigendom voor vrouwen. Veronica vertelt dat haar groep vrouwen helpt die rechtszaken aanspannen om land waar ze recht op hebben zich toegeëigend te krijgen na bijvoorbeeld het overlijden van hun man.

Vrouwen in Kameroen, in Bamenda, verdienen op verschillende manieren hun geld om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien. Sommigen verbouwen land, anderen maken kleren, zijn kapper of ook als dansers bij public meetings kunnen vrouwen geld verdienen. De problemen die vrouwen ondervinden zijn dat grond niet altijd vruchtbaar is, dat vrouwen weinig technische kennis hebben, er is gebrek aan tools, arbeidskracht, kapitaal en transportmiddelen. Daarnaast zijn kosten voor huur, elektriciteit en belastingen hoog. Als oplossingen voor deze problemen bedenken de vrouwen in de groep strategieën om grond te verbeteren, ze organiseren workshops en seminars om andere vrouwen te informeren en hun capaciteiten te versterken.

Een manier waarop vrouwen samenwerken zijn in de Njangi's. In deze groepen leggen vrouwen op bepaalde tijdstippen geld in, wat om de beurt voor 1 van de vrouwen beschikbaar is. Er zijn regels in de groepen bedacht om het systeem in stand te houden. Vrouwen die bijvoorbeeld te laat hun geld in leggen kunnen een boete krijgen of komen lager op de lijst te staan om het geld te ontvangen. De vrouwen ondersteunen vrouwen die AIDS hebben, niet alleen met geld maar ook met morele support.

Frans Bauke vraagt het publiek of ze vragen hebben aan Veronica na haar presentatie. Er wordt gevraagd of het mogelijk is om als meisje een huwelijksaanzoek te weigeren. Het antwoord dat Veronica hierop geeft is dat ze als vrouwengroep een meisje kunnen helpen zich tijdelijk te verbergen. Ook komt de vraag of polygamie verboden moet worden. Veronica vertelt dat dialoog belangrijk is. Het onderwerp wordt besproken in de vrouwengroep. Een resultaat daarvan is dat 12 koppels onlangs hun huwelijk hebben laten legaliseren en hebben laten vaststellen dat hun huwelijk monogaam is. De vraag komt of de regering aandacht heeft voor deze zaken en of de vrouwengroepen daar steun van ontvangen. Veronica vindt dat er in de regering vooral veel wordt gepraat en dat er verder weinig wordt gedaan. Een opmerking uit het publiek komt dat het toch eigenlijk ook niet als positief gezien kan worden dat de Kameroense ambassadrice niet aanwezig is om Veronica hier op deze avond te ontmoeten.

Frans Bauke vindt het een mooi moment om het woord te geven aan Jean Patrice, zodat hij ook vanuit de Kameroense regering hier op kan reageren. Jean Patrice geeft aan dat hij blij is dat de Kameroense ambassade is uitgenodigd voor deze avond. Als eerste zet hij recht dat Veronica en de ambassadrice elkaar morgen zullen ontmoeten. Omdat de ambassadrice niet aanwezig kon zijn vanavond, heeft zij Veronica en John voor een bezoek op de ambassade uitgenodigd. Daarna leest hij de toespraak voor die door de ambassadrice was voorbereid voor deze avond.

In de toespraak komt naar voren dat gelijkheid een basisprincipe is voor de Kameroense regering. Daarnaast wordt sinds enkele jaren prioriteit gegeven aan 'empowerment of women' door de regering, wat ook tot uiting is gekomen door het oprichten van een ministerie met deze naam. Er is een sterke politieke wil om te werken aan gelijke rechten en gelijke mogelijkheden voor mannen en vrouwen. Het is door traditie en cultuur dat het beeld bestaat dat de vrouw tot het huishouden behoort en wordt gezien als 'the guardian of the house'. Waar de regering hard aan werkt is het gevecht tegen armoede en zij wil er aan werken dat ook steeds meer meisjes de middelbare school gaan volgen. Dit is een recht en daarnaast geeft dit meisjes kans op een betere toekomst. De hoop is ook dat hierdoor gedwongen huwelijken minder zullen voorkomen.

De vraag wordt herhaald of polygamie verboden moet worden. De secretaris van de ambassade geeft aan dat wetten niet zo snel veranderen en dat het nu eenmaal legaal is voor een man om meerdere vrouwen te hebben. Het is wel zo, dat wanneer een huwelijk eenmaal is geregistreerd en er gekozen is voor een monogaam huwelijk, een man zich niet kan bedenken en alsnog meerdere vrouwen kan nemen. Daarnaast; op het moment dat een huwelijk voor de wet wordt afgesloten, dan is er sprake van een overeenkomst tussen de man en vrouw en is er een gezamenlijk besluit gemaakt.

Daarna gaat de discussie over de structuren die er zijn die het makkelijker zouden kunnen maken voor vrouwengroepen om activiteiten te ondernemen. Kunnen de belangrijke activiteiten van

vrouwen groepen zoals Ntankah Village niet gestimuleerd worden door belastingen voor hen te verlagen? Kunnen ze niet op een makkelijkere manier aan microkredieten komen? Haar man John

geeft een voorbeeld van een onflexibele structuur: hij en Veronica bezitten samen een stuk land. Op het moment dat Veronica bij een bank een lening wil afsluiten voor de vrouwengroep met het stuk grond als onderpand, wordt haar verteld dat zij eerst maar haar man moet halen voor de lening kan worden afgesloten. Veronica zelf geeft aan dat het niet alleen om de structuren gaat; belangrijker is nog wat er terecht komt van de implementatie van regeringsbeleid. Wanneer er steun komt, moet dit ook zijn met het idee van ontwikkeling op lange termijn. Hiervoor moeten investeringen worden gedaan; het land kan niet alleen met machetes en wat kunstmest verbouwd worden.

Vanwege de tijd wordt de discussie afgesloten en staat er nog 1 activiteit op de agenda van de avond: het uitdelen van de emancipatie prijs. De gemeente deelt deze jaarlijks uit en gaat dit jaar naar Veronica en haar vrouwengroep. Hierna kunnen de aanwezigen nog met elkaar in gesprek onder het genot van een drankje en een hapje.